

08 oktober 2009 - nummer 1 - jaargang 2009 - 2010

Inhoud

Uitgelicht...

Eerste nummer Europese nieuwsbrief van de Eerste Kamer

BENELUX-voorstel Lissabon-architectuur uitgelekt

Nieuws uit de Kamer

Overleg met JBZ-bewindslieden over programma van Stockholm

Integrale toets Europese voorstellen in vakcommissies Eerste Kamer

Vragen over EU-asielpakket

Subsidiariteitstoets kaderbesluit tolken- en vertalers

Instemmingsrecht gepasseerd

Nieuws uit Europa

COSAC Stockholm kijkt vooruit na lers "ja"

Verdrag van Lissabon: de stand van zaken

Signalering

Symposium "NATO at 60 - the future ahead" in de Eerste Kamer

Toegang tot Eurodac voor justitiële autoriteiten

Nieuwe Europese voorstellen

Uitgelicht...

Eerste nummer Europese nieuwsbrief van de Eerste Kamer

8 oktober 2009 - Vandaag, 8 oktober 2009, brengt de Griffie van de Eerste Kamer der Staten-Generaal het eerste nummer van haar openbare Europese nieuwsbrief uit. De EUpdate zal één maal per drie weken verschijnen. De EUpdate is in de eerste plaats gericht op ondersteuning van de Leden van de Eerste Kamer bij hun Europese werkzaamheden. Een belangrijk doel is ook het up-to-date houden van geïnteresseerden in de Europese activiteiten van de Senaat. Meer informatie over de onderwerpen uit de EUpdate kunt u vinden op de websites van de Eerste Kamer; www.europapoort.nl en www.eerstekamer.nl

Geert Jan Hamilton, Griffier van de Eerste Kamer

BENELUX-voorstel Lissabon-architectuur uitgelekt

7 oktober 2009 - Nu de waarschijnlijkheid van inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon aanzienlijk is toegenomen na het lers "ja", zullen op korte termijn formele besluiten moeten worden genomen ten aanzien van de precieze implementatie van de afspraken in het Verdrag. Het gaat hier onder meer over de benoeming van de Hoge Vertegenwoordiger voor Buitenlands Beleid en Veiligheidsbeleid en de permanente Voorzitter van de Europese Raad, de werkwijze van de nieuwe Raad voor Algemene Zaken (RAZ) en de Raad Buitenlandse Zaken (RBZ).

Op 6 oktober 2009 hebben België, Nederland en Luxemburg een gezamenlijk – vertrouwelijk – memorandum verspreid waarin de positie van deze drie lidstaten uiteen wordt gezet ten aanzien van deze punten. Buitenlandse media publiceerden de integrale tekst op 7 oktober, die daarop direct door de Eerste Kamer op haar Europese website [Europapoort](http://www.europapoort.nl) is geplaatst.

Het memorandum geeft inzicht in de manier waarop de drie landen invulling wensen te geven aan de taken en bevoegdheden van de nieuw te creëren ambten. Ten aanzien van de persoon die mogelijk de post van permanente Voorzitter van de Europese Raad gaat vervullen spreekt het memorandum geen expliciete voorkeur uit. Wel moet dit iemand zijn met aantoonbare commitment voor het Europese project.

De oprichting van de Europese Dienst voor Extern Optreden (EDEO) dient volgens het document stap voor stap, vorm te krijgen, waarbij EU-ambassades eerst op een beperkt aantal locaties zullen 'proefdraaien'. De circulatie van het memorandum valt samen met de publicatie van een ontwerprapport van het Europees Parlement over de oprichting van de EDEO. Hierin pleit rapporteur Elmar Brok onder andere voor toevoeging van de EDEO aan de Europese Commissie, waardoor hij zowel budgettair als operationeel onder directe controle van het EP zou komen te staan. Het BENELUX-voorstel voorziet nadrukkelijk in een sui generis positie van de nieuwe dienst, gesitueerd tussen de Commissie en de Raad.

Nieuws uit de Kamer

Overleg met JBZ-bewindslieden over programma van Stockholm

27 oktober 2009 - In vervolg op eerdere vijfjarenbeleidsprogramma's (Tampere 1999-2004 en het Haags programma 2004-2009) is nu het Stockholmprogramma in de maak voor de periode 2009-2014. Op 27 oktober 2009 zullen leden van de vaste commissie voor de JBZ-Raad de JBZ-bewindslieden aan de tand voelen over de Nederlandse regeringsinzet ten aanzien van de beleidsaccenten die de komende vijf jaar gelegd zullen worden. Het gaat hier om de terreinen van asiel en migratie, grensbewaking, politieke en justitiële samenwerking en civielrechtelijke samenwerking. In een BNC-fiche van 10 juli 2009 heeft de regering haar inzet verwoord. In de aanloop naar dit overleg hebben enkele leden deelgenomen aan een op 9 september 2009 gehouden rondetafelbijeenkomst in de Tweede Kamer met diverse deskundigen, die hun visie gaven op de mededeling van de Europese Commissie. In den brede werd daar de boodschap uitgedragen dat de consolidatie en goede implementie van geldende EU-regelgeving nu prioriteit zouden moeten krijgen boven het stapelen van nieuwe initiatieven op regelgeving waarvan nog niet bekend is hoeveel effect die heeft.

In Europees verband zijn diverse interparlementaire bijeenkomsten georganiseerd, waarin ook beluisterd kan/kon worden welke accenten andere lidstaten, het Zweedse voorzitterschap en het Europees Parlement willen leggen. Zo houden de commissies AFCO, LIBE en JURI van het Europees Parlement op 8 oktober 2009 in Brussel een gezamenlijke vergadering waaraan ook leden van nationale parlementen kunnen deelnemen. Vervolgens vindt op 11 en 12 oktober 2009 in Stockholm een JBZ-voorzittersconferentie plaats met als thema 'A balanced approach to legal security and the fight against organised crime'. Ten slotte organiseren de Zweedse Rijksdag en het Europees Parlement op 16 en 17 november 2009 een *joint parliamentary meeting* over het Stockholmprogramma, die onder meer als thema zal hebben 'Building a Citizens' Europe'.

Het ligt in de verwachting dat de discussie over het Stockholmprogramma in de JBZ-Raad van 30 november 2009 tot een afronding komt.

lees meer

[Dossier 1.0.31 op de Europapoort](#)

Integrale toets Europese voorstellen in vakcommissies Eerste Kamer

29 september 2009 - Op dinsdag 29 september 2009 is in goed overleg tussen beide Kamers uitvoering gegeven aan het besluit van de Eerste Kamer van 28 april 2009 inzake de evaluatie van de Tijdelijke Gemengde Commissie Subsidiariteitstoets (TGCS) van beide Kamers. Voortaan zal de toetsing van Europese wetgevingsvoorstellen aan de beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit in de Eerste Kamer plaatsvinden als onderdeel van een integrale toetsing van deze voorstellen in de vakcommissies. Bij de vakcommissies, die bij uitstek deskundig zijn op het beleidsterrein, rust de verantwoordelijkheid om hieraan uitvoering te geven; het werk van de TGCS is beëindigd.

In de Tweede Kamer is voorgesteld om voor de zittingsduur van de huidige kamer een (nieuwe) tijdelijke commissie subsidiariteitstoets in te stellen, die in de Tweede Kamer een coördinerende rol moet spelen bij subsidiariteitstoetsing en die ook geldt als contactpunt voor de vakcommissies van de Eerste Kamer met betrekking tot subsidiariteit. In de Eerste Kamer werd eerder geconcludeerd dat de voordelen van een aparte subsidiariteitscommissie niet opwegen tegen de nadelen ervan.

Tijdens de laatste gezamenlijke vergadering van de Eerste en Tweede Kamerleden in de TGCS verwoordden zowel de voorzitter van de TGCS, het Tweede Kamerlid Jan Jacob van Dijk (CDA), als de vice-voorzitter, Senator Ankie Broekers-Knol (VVD), het streven dat beide Kamers hebben om ook in de toekomst waar mogelijk tot onderlinge afstemming te komen, waarbij de eigenstandige rol van beide Kamers ten volle wordt gerespecteerd.

lees meer

[TGCS-pagina op de Europapoort](#)

Vragen over EU-asielpakket

23 september 2009 - De leden van de vaste commissie voor de JBZ-Raad blijven de ontwikkelingen rond het EU-asielpakket kritisch volgen. Met name het voorstel voor een nieuwe Opvangrichtlijn en het voorstel tot herziening van de Dublinverordening hebben de aandacht van deze commissie. In maart van dit jaar zond de commissie reeds een [brief](#) over het asielpakket aan de Staatssecretaris van Justitie, die bij [brief](#) van 7 mei 2009 beantwoord werd. Niet geheel tevreden met deze reactie stelden de leden van de fractie van GroenLinks bij [brief](#) van 16 juni 2009 een reeks nieuwe vragen. De leden van de fracties van PvdA en SP sloten zich bij de vragen aan. Op de vragen kwam antwoord bij [brief](#) van de staatssecretaris van 31 augustus 2009. Dit antwoord riep echter bij de leden van de fractie van GroenLinks weer nieuwe vragen op. Gesteund door de leden van de fracties van PvdA, D66, SP en de fractie-Yildirim werden dan ook bij [brief](#) van 23 september 2009 weer nieuwe vragen gesteld. Deze betreffen onder meer de toegang tot de arbeidsmarkt van asielzoekers, de hoogte van verstrekkingen en de positie van alleenstaande minderjarige vluchtelingen (amv's). De commissie is in afwachting van een reactie van de staatssecretaris.

lees meer

[Dossier 2.1.28 op de Europapoort](#)

[Dossier 2.1.29 op de Europapoort](#)

Subsidiariteitstoets kaderbesluit tolken- en vertalers

8 september 2009 - De vaste commissie voor de JBZ-Raad heeft op [verzoek](#) van de Tijdelijke Gemengde Commissie Subsidiariteitstoets het [voorstel](#) van de Europese Commissie voor een kaderbesluit betreffende het recht op tolk- en vertaaldiensten in strafprocedures getoetst op conformiteit met het subsidiariteitsbeginsel. Enkele jaren terug had de Europese Commissie reeds een voorstel met een groot pakket waarborgen voor verdachten aan de Raad voorgelegd. Dat betrof het recht op tolk- en vertaaldiensten, maar ook het recht op rechtsbijstand, het recht op een 'Letter of Rights', het recht op bijzondere bijstand voor kwetsbare verdachten, het recht op communicatie met de consulaire autoriteiten en het recht om familieleden van een inhechtenisneming in kennis te stellen. Omdat de lidstaten het niet eens konden worden over dit kaderbesluit, en er bovendien twijfels waren over de bevoegdheid van de Europese Unie op dit terrein, verdween het voorstel van tafel. De Commissie opteert nu voor een nieuwe strategie: de 'stap-voor-stap' benadering.

Het nu voorgestelde kaderbesluit regelt de eerste stap: de verdachte heeft recht op de diensten van een tolk of vertaler, opdat hij begrijpt waar hij van beschuldigd wordt en de strafprocedure tegen hem kan volgen. In haar advies aan de Eerste Kamer heeft de commissie voor de JBZ-Raad zich gematigd positief over het voorstel uitgelaten. Wel heeft zij de Kamer geadviseerd de Europese Commissie om een nadere motivering van de rechtsgrondslag van het kaderbesluit te vragen. Ook bestaan er enige twijfels over de meerwaarde van het kaderbesluit ten opzichte van de artikelen 5 en 6 EVRM en de rechtspraak van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens. Ook op dat punt zou de Europese Commissie nadere informatie moeten verstrekken. De Eerste Kamer heeft het advies van de commissie voor de JBZ-Raad overgenomen en haar standpunt per [brief](#) aan de Europese Commissie kenbaar gemaakt.

lees meer

[Dossier 3.4.17 op de Europapoort](#)

Instemmingsrecht gepasseerd

8 september 2009 - De vaste commissie voor de JBZ-raad constateerde in haar vergadering van 8 september 2009 dat de regering haar medewerking had verleend aan de totstandkoming van een Europese verordening zonder dat de Eerste Kamer haar wettelijk vereiste instemming had verleend. Het ging om [Verordening Nr. 664/2009](#) tot vaststelling van een procedure voor de onderhandelingen over en de sluiting van overeenkomsten tussen lidstaten en derde landen betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken, inzake ouderlijke verantwoordelijkheid en inzake onderhoudsverplichtingen, en betreffende het toepasselijke recht op het gebied van onderhoudsverplichtingen. Deze was tijdens de Ecofin-raad van 7 juli 2009 aangenomen, terwijl de Eerste Kamer eerder op formele gronden instemming had onthouden en daarna geen verzoek om instemming meer van de regering had ontvangen. De commissie heeft de regering [schriftelijk](#) om opheldering gevraagd en heeft inmiddels een [brief](#) van de Minister van Justitie mogen ontvangen, waarin deze zijn excuses aanbiedt en aangeeft het te betreuren dat afbreuk is gedaan aan de staatsrechtelijke rol van de Eerste Kamer bij de totstandkoming van Europese regelgeving. Een miscommunicatie op het departement was volgens de minister de oorzaak van het veronachtzamen van het instemmingsrecht van de Kamer.

lees meer

[Dossier 3.2.38 op de Europapoort](#)

Nieuws uit Europa

COSAC Stockholm kijkt vooruit na lers "ja"

5 oktober 2009 - Van 4 – 6 oktober 2009 heeft de COSAC (*Conference of Community and European Affairs Committees* van parlementen van de Europese Unie) plaatsgevonden. Namens de Eerste Kamer waren Broekers-Knol en Kuiper afgevaardigd. De bijeenkomst bood een nuttige gelegenheid om met collega's uit andere lidstaten, maar ook met het Zweedse EU-voorzitterschap, van gedachten te wisselen over actuele onderwerpen zoals de voortgang van de internationale klimaatonderhandelingen en het nieuwe werkprogramma op het terrein van Justitie en Binnenlandse Zaken (het Stockholm Programma). Tijdens de COSAC werd uitgebreid stil gestaan bij de positieve uitslag van het Ierse referendum over het Verdrag van Lissabon, dat door alle parlementen werd verwelkomd (zie ook elders in deze EUupdate). De (nieuwe) bevoegdheden die het Verdrag nationale parlementen zal bieden, werpen de vraag op of de huidige praktijk van gezamenlijke formele toetsing van een tweetal voorstellen in COSAC-verband daarbij voortgezet dient te worden. Het Zweedse voorzitterschap heeft een besluit hierover doorgeschoven naar de volgende voorzitterschapsperiode onder leiding van Spanje.

Daarnaast is uitgebreid gesproken over het belang van transparantie van Europese besluitvorming, zodat zowel nationale parlementen als het Europees parlement hun controlerende taak ook ten aanzien van Europese dossiers optimaal kunnen vervullen. De Staten-Generaal pleiten in dit verband al lange tijd voor bijvoorbeeld openbaarmaking van Raadsdocumenten. Tevens heeft Ankie Broekers-Knol haar collega's in andere lidstaten aangespoord om bij te dragen aan de transparantie van de besteding van Europese gelden door, net zoals Nederland, een lidstaatverklaring af te leggen waarin besteding inzichtelijk wordt gemaakt. Voor een effectieve parlementaire controle van Brusselse voorstellen is het bovendien van groot belang dat de zogenaamde comitologieprocedure veel inzichtelijker wordt gemaakt. Commissaris Wallström is dan ook nadrukkelijk uitgenodigd hierover met voorstellen te komen.

Ten slotte heeft de delegatie van de Staten-Generaal er bij de Europese Commissie op aangedrongen dat, ondanks steun voor de visie achter het Stockholm Programma, nieuwe wetgevingsinitiatieven nadrukkelijk gebaseerd dienen te zijn op een grondige evaluatie van de vigerende wetgeving, en dat overhaaste nieuwe voorstellen voorkomen dienen te worden.

lees meer

[Website COSAC](#)

Verdrag van Lissabon: de stand van zaken

8 oktober 2009 - Op zaterdag 3 oktober 2009 maakte de Ierse premier Cowen bekend dat een meerderheid van 67% van de kiezers in het op 2 oktober gehouden referendum vóór het Europese Verdrag van Lissabon hadden gestemd. Met een ratificatie door Ierland, blijven nog twee lidstaten over die het Verdrag nog niet bekrachtigd hebben, te weten Tsjechië en Polen. De President van Polen had gezegd het Verdrag te zullen ondertekenen als de referendumuitslag in Ierland positief zou uitvallen. Het Zweedse EU-voorzitterschap liet op woensdag 7 oktober in het Europees Parlement weten dat er goede hoop was dat Polen zo spoedig mogelijk zou tekenen. In Tsjechië heeft een groep Senatoren een klacht ingediend bij het Constitutionele Hof om te laten onderzoeken of het Verdrag van Lissabon in strijd is met de Tsjechische Grondwet. Deze rechtsweg kan mogelijk nog voor vertraging zorgen.

Op Europees niveau worden al wel stappen gezet om de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon te realiseren. Zo is het Zweedse EU-voorzitterschap voornemens om tijdens de Europese Raad van eind oktober besluiten te nemen over de belangrijkste benoemingen, zoals de vaste voorzitter van de Europese Raad, de Hoge Vertegenwoordiger voor het buitenlands beleid én de nieuwe Europese Commissie.

De Nederlandse regering geeft de voorkeur aan inwerkingtreding van het nieuwe Europese Verdrag per 1 november 2010, maar geeft tevens aan dat inwerkingtreding per 1 januari 2010 meer in de verwachting ligt.

lees meer

[themapagina Verdrag van Lissabon op de Europapoort](#)

Signalering

Symposium "NATO at 60 - the future ahead" in de Eerste Kamer

23 oktober 2009 - Eind oktober vindt in de plenaire zaal van de Eerste Kamer het symposium "NATO at 60 - the future ahead" plaats. De NAVO bestaat in 2009 60 jaar. Tevens is dit jaar de aftrap gegeven voor een internationale discussie over de herziening van het Strategisch Concept van de NAVO. Tijdens het symposium, georganiseerd door de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking, zal het debat over de toekomst van de NAVO gezien worden in de bredere context van de mondiale veiligheidsstructuur.

Hoofdsprekers op het symposium zijn prof. Julian Lindley-French, specialist op het gebied van het Amerikaanse buitenlandbeleid en de strategische ontwikkelingen in Europa op het gebied van defensie en veiligheid, en Konstantin Kosachev, voorzitter van de commissie Internationale Betrekkingen van het Russische parlement. Tevens zullen Generaal-Majoor b.d. en senator Van Kappen en senator Vliegthart een bijdrage leveren. Het is een openbaar symposium.

Nadere informatie, zoals de uitnodiging en het programma, kunt u vinden op de [website van de Eerste Kamer](#).

Toegang tot Eurodac voor justitiële autoriteiten

11 september 2009 - De Europese Commissie heeft onlangs een omstreden voorstel aan de Raad en het Europees Parlement gezonden dat de justitiële autoriteiten van lidstaten en Europol onder voorwaarden toegang moet verlenen tot Eurodac. Eurodac is een systeem waarin de vingerafdrukken van asielzoekers worden opgeslagen. Het systeem is bedoeld om de uitvoering van de Dublinverordening te vergemakkelijken. Op grond van deze verordening is de lidstaat waar de asielzoeker de Unie binnenkomt verantwoordelijk voor de behandeling van diens asielaanvraag. Op basis van Eurodac-gegevens kan worden vastgesteld of de vluchteling reeds elders een aanvraag heeft lopen. Het systeem was oorspronkelijk niet bedoeld om te worden geraadpleegd in het kader van strafrechtelijke onderzoeken, en het voorstel van de Commissie heeft dan ook veel weerstand opgeroepen onder Nederlandse Europarlementariërs en burgerrechtenorganisaties.

Het Commissievoorstel bevat overigens wel zeer stringente voorwaarden waaronder toegang wordt verleend. Een door de lidstaten aan te wijzen controlerende autoriteit moet nagaan of aan deze voorwaarden is voldaan. Een verzoek om vergelijking met vingerafdrukken in de Eurodac-databank kan pas worden gedaan als vergelijking met gegevens in nationale databanken niets heeft opgeleverd. Bovendien moet sprake zijn van 'terroristische misdrijven of andere ernstige strafbare feiten'. Verder moet de vergelijking noodzakelijk zijn voor de bestrijding van deze feiten en noodzakelijk zijn in het specifieke geval, en ten slotte moeten er gegronde redenen zijn om aan te nemen dat de vergelijking een wezenlijke bijdrage zal leveren aan de bestrijding van een strafbaar feit. De lidstaten moeten zorg dragen voor een strikte beveiliging van de gegevens en het is hen verboden de gegevens door te spelen aan derde landen, zoals bijvoorbeeld de landen van herkomst van de asielzoekers. De Commissie acht het voorstel door deze waarborgen in overeenstemming met het recht op bescherming van persoonsgegevens en het asielrecht.

lees meer

[Dossier 2.1.37 op de Europapoort](#)

Nieuwe Europese voorstellen

8 oktober 2009 - Ten behoeve van de Europese werkzaamheden van de Eerste Kamer is een overzicht samengesteld van recent gepresenteerde Europese voorstellen. Een link naar dit overzicht – verdeeld naar Directoraat Generaal – treft u hierbij aan. Indien het wenselijk wordt geacht dat het voorstel nader bestudeerd wordt door de Kamer kan dit aan de orde worden gesteld in de beleidsverantwoordelijke commissie van de Eerste Kamer. Indien u als lezer van deze EUpdate het wenselijk acht dat een Europees voorstel expliciete aandacht van de Eerste Kamer krijgt, kunt u dat aangeven door gebruikmaking van het contactformulier op de Europapoort. Zodra een commissie van de Eerste Kamer besluit een Europees voorstel inhoudelijk te behandelen, wordt een apart dossier aangemaakt op de Europapoort.

lees meer

[Overzicht gepresenteerde Europese voorstellen](#)

Colofon

Via deze [link](#) kunt u zich vrijblijvend aanmelden als lezer van EUpdate.

Deze nieuwsbrief biedt actuele informatie in het kader van de parlementaire controle van de Eerste Kamer op het Europese beleids- en wetgevingsproces. Tevens geeft deze nieuwsbrief voor belangstellenden inzicht in de wijze waarop de Eerste Kamer haar controlerende taken uitvoert en informatie over de voortgang op actuele beleidsterreinen.

Via elektronische links biedt de nieuwsbrief direct toegang tot openbare documenten en dossiers.

De EUpdate verschijnt driewekelijks.

De nieuwsbrief wordt samengesteld door de ambtelijke staf van de Eerste Kamer.

Aan de informatie in deze nieuwsbrief kunnen geen rechten worden ontleend.

Vragen en suggesties over de inhoud kunt u mailen aan de [redactie](#).